

სტამბა და რედაქცია:

ბიუროსი, სსსსლის ქუჩა, სთაბა-
აზნაური ქარაქსი.

ბიუროსი-მომწერნი ვაზეთის დასაკეთად მიმართენ
დაქვას დილის 10 საათიდან 3 საათამდე და
ღამის 6-7 საათამდე და „წერა-კითხვის გამ-
სახარებლების“ წიგნის მალაზიას.

მომწერნი წერილებს რედაქცია არ ჰბეჭდავს.

ბიუროსი-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლე-
ბა ყოველ-დღე.

ტელეფონი № 363.

ცნობის პურცელი

ვაჭათის ფასი

ერის წლით 6 მან., ნახევრის წლით 4 მან.
თითო ნომერსა და წიგნსა
ფასი განსაზღვრის
ყველგვარ სტრიქონს პირველ გვერდზე 10
მეოთხეზე 4 კაპ.

Типография и Редакция

„ЦНОБИСЪ ПУРЦЕЛИ“

Тифлисъ, Дворцовая д. Дворянства

Телефонъ № 363.

ყოველ-დღიური სახალხო გამოცემა

ვასილ ისაიის ძე როინაშვილი და გაიანა გრიგოლის ასუ-
ლი წიკლაურისა ამით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ
კვირას, 31 მაისს, გარდახდნილ იქნება პანაშვილი

ალექსანდრე როინაშვილზე

პანაშვილი გარდახდნილ იქნება ქვაშეთის წმ. გიორგის ეკლესი-
აში დილის 11 საათზე. (3-1)

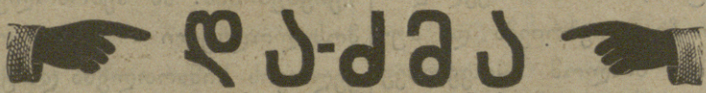
სახანო ახალ თეატრში

სახანო ახალ თეატრში

პირველად ქართული წარმოდგენა
კვირას, 31 მაისს,

ქართულ თეატრის არტიტები **3. აბაშიძის** და **შიფიანის**
მონაწილეობით გამართავენ მხალდა ერთს წარმოდგენას.
წარმოდგენილი იქნება

1

დაქმა 5 მოქმ. ვ. გუნაისი

11

ბარატალა მასწავლებელი

ვად. 1 მოქმ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ.ქ. ჩერქეზიშვილისა, კარგარე-
თელი, საყვარელიძე, ბბ. აბაშიძე, ყიფიანი, სვიმონიძე, გე-
დევანოვი, შათირიშვილი, კანდელაკი, ადამიძე, მკედლიშვი-
ლი და სხვ.

ადგილების ფასი დაკლებულია

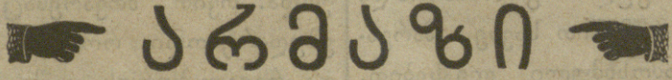
ანტრაქტებში დაუკრავს ორკესტრი
დასაწყისა 8 1/2 საათზე. ადმინისტრ. ივ. მკედლიშვილი

სახანო ახალ თეატრში

!!ყველას საკულისხმოდ!!

31 მაისიდან **მცხეთის** საღვთურზე გაიმართება (ბეჟანოვის
სააგარაკოში)

სასეიანო ბაღი

არმაზი

ბაღში იქნება მუდმივ ევროპული და ადგილობრივი
საჭმელ-სასმელა.

ავდრებისა და უამინდობის დროს ბაღში გამართულია
ფარდულები და ოთახები.

ეზოში მშვენიერს აუზში სასმელი წყალია წყაროდგან,
ცოცხალი თევზები და საუსმე

ყველაფერი იაფად

მშვიდობიანობა და სიწყნარე ყოველთვის დაცული იქნება.
(40-1) ა. ჩხატარაიშვილი

პანსიონი და სასწავლებელი დიდებულში

დიდებულში ბავშვებს მოსამზადებლად ამ საფხულშიც.
სურვილისამებრ დედ-მამისა, შეიძლება დიდ სიცხებში ბავშვ-
თა იყოფიან საფულში, რომელიც შემოკობილია ჩინებული პა-
ერით, წყაროს წყლებით და სადგომით.

იკითხეთ: მიხელის ქუჩა სახ. № 146.

Училище и пансионъ Дидебулидзе

Михайловская ул. № 146. (150-145)

კვირას, 31 მაისს, საღამოს 7 საათზე

სათავად-აზნაურთა ბანკის დარბაზში დანიშნულია

წლიური საზოგადო კრება „უუამავლისა“

ეს კრება, რადგან პირველი არ შესდგა „კანონიერი იქნება, მიუხედა-
ვად იმისა, თუ რამდენი დაესწრობამას, წილის პატრონი (იხ. წესდ.
§ 21)“.

წევრთ ამხანაგობისას არ გაეგზავნებათ ცალკე მოწვევის ბარათები.

შაპლარების საწარმო

ი. გ. მელიქიშვილისა

ტფილისი, სსსსლის ქ. სთავ.-აზნ. სახლი № 102

ყოველთვის იმყოფება მრავალი სარისხის შაპლერი

ფასი ყველაფერზე იაფია

შაპლერი თვითონ ნაქერი 8 კაპ. მოყოლებული 20 მანათამდე
ოთახ-დაბაზების მოსართავი და გასწობი სმეაულები.

Дено обоєвъ

И. Г. МЕЛИКОВА

Тифлисъ, Дворцовая ул., д. Грузинскаго Дворянства (бывш. Ариуни)
№ 102, около муз' магаз. ЛАНКО. (100 12)

ბენისპრ და დაფასება

ტეიან მამულებისა

დაფასება სამეურნეო შემოსავლისა

მამულის გეგმის შედგენას და სს.

კისრულობს ალექსი გრიგოლის ძე
სნეჟკოვი, ლაბორატორიის ქუჩა
№ 26. ტელეფონი № 567.

Алексѣй Григоріевичъ СНѢЖКОВЪ,
Лабораторная, № 26. (50-26)

გამოვიდა და ისეიდა

ქალაქის ყველა მალაზიებში და
ეკლესიებშიაც

ცხოვრება

ქალწულ მოწამისა და მოცაქულთა
სწორას

თეკლეუსი

(სურათით)

გამოცემა მორჩილის რ. ბარამაძისა
ფასი ერთი რუბლი (10-3)

მოაგარაკეთა საფურადღებოდ
თელავში ნადავგარზე

მთელი საფხულობით ქირავდება

საი ოთახი

ბაღვანით, სამწარეულთა, საკუ-
თარა ეზოთა, მატარა ხენაღანა
ბახნით, რომელშიაჩ არის წმინდა
წვლანა ჭა, იქვე პირის საბანი
მიეცემათ სააგარაკოთ საკმარი მე-
ბელი, სამზარეულო ავეჯეულობა
ქვაბებით, საკმაო ქურქული. მო-
აგარაკეთათვის მარტო ქვეშავებელი
იქმნება საჭირო.

მსურველნი მიჰმართავენ: Въ Те-
лавъ. И. Зарапишвили. (6-5)

სამეურნალო და ამბულატორია ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამეურნალოში 50 საწოლია ავად-
მყოფთათვის. მიიღებენ ავადმყოფ-
ნი: შანჯანისა, ნერვების, საქარუნ-
გო, თვალისა და დედათა ავადმყო-
ფობისა.

გადამღებ სენით ავადმყოფნი არ მი-
იღებენ:

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11
საათიდან ნაშუადღევს 3 სა-
ათამდე. შინაგან და ნერვების ავად-
მყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თო-
ფურია**. საქირურგო ავადმყოფობას

და სიფილისს **მ. ბ. შარბატი**.

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი
ქალი **მ. თ. კობანი**.

20 მაისიდან — დედათა ავადმყოფო-
ბის და აკუსერობის **Д-р Ф. ბა-
ცაიანი**.

თვალეების ავადმყოფობას — **ი. ბ.
ვარაზისკი**.

ამბულატორიაში არის კაბინეტი,
საექიმო და საბაქტერიოლოგო

გამოკვლევისათვის, ელექტრონით
წამლობისათვისა და სიფისთვის.

სამეურნალო დირექტორი **ს. ბ. თო-
ფურია**.

Лиценція С. В. Тофурия въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

* * * აგაკას „გრეხულია.“ ჩვენ მი-
ვიღეთ მეცხრე წიგნი (მაისის) აკა-
კის კრებულისა, რომელშიაც მო-
თავსებულია შემდეგი: ტუჩმა რკა-
ნა, ლექსი ჩემი თავგადასავალი,
შენიშვნა, წვრილ-წვრილი ამბები,
ბიბლიოგრაფიული შენიშვნა, სო-

ლომონ პირველი დიდი, იმერეთის
მეფე, ანდაზები, მარგალიტა, ზღა-
პარი და სხვ.

* * * სეტყვა ღუშეთის მარაში.
26 მაისს ღუშეთის მარაში მო-
ვიდა სხვილი კაკლის ოდენა სე-
ტყვა, ზარალი სეტყვისაგან საკ-
მაოდ შესამჩნევია. („ტფ. ფ.“)

* * * ახალი დანიშნულება. რო-
გორც იმის, დაღესტნის სამხედ-
რო გუბერნატორს გენ. მ. თავ-
ა. ა. ბარიატინსკის ებოძა სხვა
უმალესი დანიშნულება.

* * * ყვავილის ამრეკლი მარაში.
შთავარ-მართებლის თანამდებო-
ბის აღმასრულებელმა გენ.-ლ. ა.
ა. ფრეხემ დაამტკიცა სამკურნა-
ლო ნაწილის გამგეობის-მიერ შე-
დგენილი განაწილება ყვავილის
ამრეკლებისა კავკასიის მარაში
შემდეგი რიცხვით: ტფილისისა,
გორისა და ბორჩალოს მარაში
ოთხ-ოთხი, ღუშეთისა, სიღნაღისა
და თიონეთისაში სამ-სამი, ახალ-
ციხისა, ახალქალაქისა და თელა-
ვისაში ორ-ორი, სულ კი ტფი-
ლისის გუბერნიაში 27; ქუთაი-
სის გუბერნიის ყველა მარაში
ში და შოლქში სოხუმისა, ბა-
თომისა და ართვინისაში სამ-სამი.

* * * ახალი დანიშნულება. ტფი-
ლისის 1-ლ კლასიკური გიმნაზიის
მასწავლებელი ბ. ჩერნიკოვი გადა-
ყვანილ იქმნა ასეთსავე თანამდ-
ბობაზე პეტერბურგის მე-III გი-
მნაზიაში.

* * * საფინანსო კომისიამ პოლი-
ცემისტერის გამგეობის ცეცხლის
მკრობ რაზმისა და სხვა საქალა-
ქო დაწესებულებათათვის სადგო-
მების ასაგებად ფულის გადადების
შესახებ გამოსთქვა, რომ რადგან
წელს ქალაქ დიდი ხარაი მოე-
ლის ცხენის რკინის შესას-
ყიდად და ელექტროსადგანთა-
თვის გასამართავად, ამიტომ კითხვა
ამ სახლის აშენების შესახებ უნ-
და გადაიდგას მომავალ წლისათვი-
საო.

* * * კავთისხევი (ქართლი).
მდებარეობს. სოფელ კავთისხევი
მდებარეობს ქალაქს თბილისზე ორ-
მოცდა ხუთს ვერსზე; სიტყვა კავ-
თისხევი წარმომდინარობს „კავთა“
რომელიც ეკლესიის სახელია,
მდებარე მალა სამონასტრო მთის
მწვერვალზე, სადაც აგებულია კავ-
თის ეკლესია და ძირს ხეობაში
მოსრილებს მდინარე კავთურა,
რომლიდანაც თვითონ სოფელსაც
ამისი სახელი მიუღია. იქვე მალა-
ლი კავთის მთის კალთაში აშენე-
ბულია უკვე ცნობილი „ქვაბთა-

ხევის მონასტერი რომელშიაც სცხოვრობენ რამოდენიმე ბერები. კავთისხევის სამხრეთის მხრივ აყუდებულია უზარმაზარი მთა „ქსილისი“, ჩრდილოეთით ჩამოყდის მდინარე მტკვარი.

— **ყოფა-ცხოვრება.** კავთისხევის საზოგადოებაში ირიცხება აღწერით 765 კომლი გლეხი და 45 კეთილშობილთა წოდებისანი. კავთისხევის აგარაკი, განიყოფება სარწყავად და ურწყავათ; ადგილი საკმარისათ ნაყოფიერია, მაგრამ საუბედუროთ მამულები შედარებით მცირეა და ხალხს სრულიად არა ჰყოფნით, ერთსა და იმავე წელიწადს ორჯელ აბრუნებენ მიწას, რის გამოც შრომის საფასურსაც ვეღარ აძლევს მემამულეთა, რის გამო იმოდენი აღარ მოხდის აქაურს მკვიდრს, რომ ნახევარ წლამდის მიჰყვეს ჭინახული და სხვა საწოვად, რადგანაც სახნავი ცოტა არის, საძოვარი ადგილებიც შევიწროებულია და საქონელი ზაფხულობით დიდს გაქირვებაში არიან. აქაური საქონელი სულ ორი სამი თვე არა სძოვს ნედლ ბალახს.

— **წყვლავა.** მინდვრის სარწყავს წყალზედაც კავთისხეველები მეტად შევიწროებულნი არიან, რადგანაც ტყის პატრონებმა ტყეები სრულიად გადაიხეხინეს და ცარიელა ტიტველა მთებთან იქცა და წყალსაც რასაკვირველია, კლებამცირება მიეცა. აქაური ხალხის შეძულება და ჩხუბი სულ წყალზედ ხდება, მეტადრე თუ გოლიანი ზაფხულია. თუ ამ ხასიათით გააგრძელეს ტყეების ჩეხვა ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ცოტას ხნის შემდეგ დასალევი წყალიც სანატრელი გაუხდებთ კავთისხეველებს.

— **აღებ-მაცემობას მოსწობა.** ერთათ ერთი საწუგეშო სახსარი ჰქონდათ კავთისხეველებს, კირის დაწვა და იმათი აღებ-მაცემობა ქალაქსა და გორში, ეს უკანასკნელი სახსარიც ხელიდგან მისდით, რადგანაც ტყეები გაიჩეხა და შუშის შოვნაც არსად არის. და თუმცა ვიშოვოთ საშინაოთაც ძლივსა გეყოფნის, საკირის დაწვას კი ძალიან ბლომა შემა სკირდება.

— **გარდასახვა.** კავთისხეველებს, გარდა ამ შინაგანი გაქირვებისა ზედ ემატებათ წვრილმანი ხარჯები, ეს საზოგადოება განაწილებდა ოთხს რიგად: გლეხები სახელმწიფოანი, საბატონონი, დროებითი ვალდებულნი და საკუთარს მამულზე მცხოვრებნი. სახელმწიფო გლეხს აწერია საკომლო 16 მანეთი და რვა კაპეიკი, საბატონოს 11 მან. და რვა კაპ. დროებითი ვალდებულთ 12 მ. 8 კ. და საკუთარს მამულზე მცხოვრებთ 11 მან. 8 კ., ახლა ამას დაუმატეთ სასკოლო ფული ყველა კომლზე მანეთი, მალაზიისა სულზე სამი აბაზი, მახრის უფროსის ჩაფრები-სა და ადგილობრივი მოხელეებისა სულ ზედი-ზედ თვითიფლის მკვიდრს ხდება წელიწადში 23 მანეთი; ამ შევიწროებულს ცხოვრებაში მყოფს ხალხს, რომ ზედ დაუმატეთ ეს მეტათ მიმე გარდასახადი, ადგილათ შეუძლიან წარმოადგინოს მკითხველმა, რა საშინელს გაქირვებულს მდგომარეობაში უნდა იყოს ხალხი.

— **მცხოვრებნი გვარ-ცოცხობა.** ამ 765 კომლს ხალხში 140 სომხები არიან და დანარჩენი 625 ქართველი მართლ-მადიდებლები. ოთხი მართლ-მადიდებლების მღვდელია და ერთიც სომეხთა გრიგორიანებისა როგორც გაზეთები გვატყობინებდნენ კავთისხევის აგარაკში ნავთის წყაროებს აჩენდნენ, იყვნენ კიდევ ინჟინრები გასაშინჯათ და არ ვიცით ვხლა კი ისევ მიანებეს თავი და ჩვენი ხალხი ისევ დალონებას მიეცა, რადგანაც ელოდნენ დღიურის მუშაობით იოლათ წაეღოთ თავიანთი გაქირვებული ცხოვრების გზა. კავთისხეველების შინაგანს ცხოვრებაზე შესავალ-გასავალზე და შესანიშნავ ძველ ნაშთებზე შემდეგში გავაცნობთ მკითხველებს.

ივ. კეთული

* **თელავი.** ავასკობა. დიდი ხანია, დიდი, რაც აქ იმისთანა ავაზაკობა არ მოხდარა, როგორც მოხდა მაისის 21 ღამის თერთმეტ საათზედ. თელავიდან ხუთს ვერსზედ. ერთი სოფელია სპარსელებით დასახლებული, სახელად ხანყარაჯელას და ხან ახატელს ეძახიან. როცა მთელი სოფელი ძილს იყო მიცემული, ერთი ამ სოფლის მელუქნეს უახახოვს, რომელიც სპარსელია, წვრილმანით და საფართლოთი ვაჭრობს, დაუბრაბუნეს კარები და დაუძახეს გააღეო. ნამძინარავ მელუქნეს დამძახებელი თავისი ნათესავი ეგონა, ანთო ლამა და გაუღო ოუ არა დუქანი, ოთხი შეიარაღებული თათარი შევიდა და მოსთხოვეს ფული. მელუქნე თათარმა დიდის ფიცით შეჰფიცა, რომ ამ ხუთმეტ მანეთზედ მეტი ფული არა მაქვსო. გამოართვეს ფული, თვით მელუქნე იქით წაიყვანეს და რაც დუქანში საფართლო და საწვრიმლო იყო შეკრეს და ცხენებს გადაჰკიდეს, მელუქნეს უთხრეს, აბაზას სახლი გვაჩვენეო. აბაზა ამ სოფელში ძალიან მდიდართაგანია, თუმცა ჯერ უარი განაცხადა სახლის ჩვენებაზედ მელუქნემ, მაგრამ როცა გულზედ ბერდანის თოფი მიაბჯინეს იკადრა ჩვენება სახლისა. სახლის ჩვენების შემდეგ უკანვე დუქანში შეიყვანეს და უთხრეს, თუ შეატყობინებ ვისმე, მოუკლავს არ გავიშვებთო. აბაზასაც ისევე გააღებინეს სახლის კარები. თუმცა ეზოში მუშები და მოჯანაგირებნი იყვნენ, მაინც არ მოერიდნენ, რადგანაც რვანი თუ ათნი ყოფილიყვნენ. აბაზასაც ფული მოსთხოვეს იმან უთხრა, ფული ხაზინაში მაქვს მიბარებულიო და თანაც ხაზინიდან მიცემული დავთარი აჩვენა. დააბჯინეს იმასაც თოფი, რაცა გაქვს, უფულოდ არ იქმნები, მოგვეციო. ცოლს თოფებისა შეეშინდა და უჩვენა ყუთზედ, რომელშია 52 მან. ყოფილიყო. ეს ფული აიღეს, თვით აბაზას შევერცხლილი იარაღი და ქამარი ვერცხლისა, აგრეთვე ცოლის ვერცხლის ქამარი და სხვა ვერცხლისავე სამკაული, ზოგი ერთი ტანისამოსი თვით აბაზასი შეკრეს ერთად, ჩააკრეს ცხენებს და ბოლოს უბრძანეს, რომ არავისთვის არ შეეტყობინებინა, თუ თავის სიცოცხლეს აფასებს რადმე. შემდეგ შესხდნენ ცხენებზედ და წავიდნენ.

* **თელავი.** ავასკობა. დიდი ხანია, დიდი, რაც აქ იმისთანა ავაზაკობა არ მოხდარა, როგორც მოხდა მაისის 21 ღამის თერთმეტ საათზედ. თელავიდან ხუთს ვერსზედ. ერთი სოფელია სპარსელებით დასახლებული, სახელად ხანყარაჯელას და ხან ახატელს ეძახიან. როცა მთელი სოფელი ძილს იყო მიცემული, ერთი ამ სოფლის მელუქნეს უახახოვს, რომელიც სპარსელია, წვრილმანით და საფართლოთი ვაჭრობს, დაუბრაბუნეს კარები და დაუძახეს გააღეო. ნამძინარავ მელუქნეს დამძახებელი თავისი ნათესავი ეგონა, ანთო ლამა და გაუღო ოუ არა დუქანი, ოთხი შეიარაღებული თათარი შევიდა და მოსთხოვეს ფული. მელუქნე თათარმა დიდის ფიცით შეჰფიცა, რომ ამ ხუთმეტ მანეთზედ მეტი ფული არა მაქვსო. გამოართვეს ფული, თვით მელუქნე იქით წაიყვანეს და რაც დუქანში საფართლო და საწვრიმლო იყო შეკრეს და ცხენებს გადაჰკიდეს, მელუქნეს უთხრეს, აბაზას სახლი გვაჩვენეო. აბაზა ამ სოფელში ძალიან მდიდართაგანია, თუმცა ჯერ უარი განაცხადა სახლის ჩვენებაზედ მელუქნემ, მაგრამ როცა გულზედ ბერდანის თოფი მიაბჯინეს იკადრა ჩვენება სახლისა. სახლის ჩვენების შემდეგ უკანვე დუქანში შეიყვანეს და უთხრეს, თუ შეატყობინებ ვისმე, მოუკლავს არ გავიშვებთო. აბაზასაც ისევე გააღებინეს სახლის კარები. თუმცა ეზოში მუშები და მოჯანაგირებნი იყვნენ, მაინც არ მოერიდნენ, რადგანაც რვანი თუ ათნი ყოფილიყვნენ. აბაზასაც ფული მოსთხოვეს იმან უთხრა, ფული ხაზინაში მაქვს მიბარებულიო და თანაც ხაზინიდან მიცემული დავთარი აჩვენა. დააბჯინეს იმასაც თოფი, რაცა გაქვს, უფულოდ არ იქმნები, მოგვეციო. ცოლს თოფებისა შეეშინდა და უჩვენა ყუთზედ, რომელშია 52 მან. ყოფილიყო. ეს ფული აიღეს, თვით აბაზას შევერცხლილი იარაღი და ქამარი ვერცხლისა, აგრეთვე ცოლის ვერცხლის ქამარი და სხვა ვერცხლისავე სამკაული, ზოგი ერთი ტანისამოსი თვით აბაზასი შეკრეს ერთად, ჩააკრეს ცხენებს და ბოლოს უბრძანეს, რომ არავისთვის არ შეეტყობინებინა, თუ თავის სიცოცხლეს აფასებს რადმე. შემდეგ შესხდნენ ცხენებზედ და წავიდნენ.

არც თოფი გაუსროლიათ, არც ხანჯლით ვინმე დაუტრიათ, მოვიდნენ როგორც პატრონები, აირჩიეს, რის წაღებაც ისურვეს და წავიდნენ.

ნადიკველი

* **ოჩამჩირა.** ტყვარჯელას მადანია. ამ დღეებში ამიერ კავკასიის რკინის გზის უფროსმა ინჟინერ ვედენევემა ინახულა ტყვარჯელის მადანი (ქვა-ნახშირია), რომელიც წინამძღვარი შვილმა და კარტონიამ აღმოაჩინა. მადანი ოჩამჩირედან უნდა იქმნეს გატანილი. მხოლოდ ოჩამჩირედან ტყვარჯელამდე (20 ვერსის მანძილი) რკინის გზა უნდა გაკეთდეს. ამ სანატრელი საქმის მსვლელობას თავიხ დროზე შეგატყობინებთ.

ხორშელი

* **გულაუთი** (აფხაზეთი). მანუაფთა გვალა-სიმღერა. 24 მაისს ლიხინის სამინისტრო სკოლის მასწავლებელმა ბ. ეშბაიამ თავის შეგირდებს აგალობა გულაუთის ღვთისმშობლის ეკლესიაში და დამსწრე საზოგადოებაზე ასაიამოვნო შთაბეჭდილება მოახდინა. განსაკუთრებით ასაიამოვნა წირვაზე დამსწრე ბერძნებს, რადგან ზოგიერთი საგალობელი მოწაფეებმა ბერძნულად შეასრულეს. წირვის შემდეგ ბ. ეშბაიამ გამართა რუსული და აფხაზური სიმღერა ადგილობრივ სასეირნო ბაღში, სადაც სხვათა შორის დაესწრა გულაუთის ნაწილის უფროსი, რომელმაც ბ. ეშბაიას დიდი მადლობა გადაუხადა სიმღერისათვის და დაჰპირდა მას, შენს სკოლას დახმარებას აღმოუჩინებო.

ხსენებული სკოლა გაიხსნა მთავრობის განკარგულებით წარსულ წლის ნოემბრის დამდეგს და საკუთარი სახლის უქონლობის გამო მოთავსებულ იქმნა დაქირავებულ სახლში. მაგრამ ეს სახლი დიდი გაქირვების იტევს წმ შეგირდს, რომლებიც ამ სკოლაში სწავლობენ, რის გამო მასწავლებელი იძულებულია შეგირდების ერთ ნახევრობას შუადღემდე ასწავლოს, მეორეს კი ნაშუადღევს ამის შემდეგ იმედი გვაქვს, რომ სკოლას საკუთარსა და შესაფერსად გავაშენებთ.

დიმ. ნადარეიშვილი

ჭალადიღელის მოსვენება ფოთში.

კვირას 24 მაისს ჩამოასვენეს ქოთონში თავ. გიორგი მაქსიმეს ძე ქოჩაქიძე (ქალადიღელი). ნავთსადგურიდან მატარებლით მოასვენეს რკინის გზის სადგურზედ, სადაც დიდძალი ხალხი უცდიდა. თორმეტ საათზე მოვიდა სამდგელოებაცა და გადაუხადეს პანაშვიდი. განსვენებულის კუბოს ამშვენებდნენ ათობდე გვირგვინები რომლებიც მინსკში მიურთმევიათ, იყო აგრეთვე გვირგვინი პეტერბურგიდან, რომელზედაც ეწერა: Незабвенному Наставнику отъ Михайловскаго Артилерискаго училища. ფოთის საზოგადოებამ მიართვა რკინი გვირგვინი ერთი იყო ახალგაზღვრებისაგან, მეორე საზოგადოებისაგან. პანაშვილის შემდეგ ბ. იაკობ

ფანცხავამ წარმოსთქვა შემდეგი სიტყვა, რომელშიც დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მსმენელებზედ.

მარადის დაუფიქარო სუყვარელო მგოსანო!

ერთ თვეზე მეტი იქნება, რაც დღეებში მთელი ქართველობისათვის ფრიად შემადრწუნებელი და დამასვენებელი ამბავი მოგვიტანა: ქ. მინსკში გიორგი ქოჩაქიძე გადიცვალაო. ამ მოკლე ამბავში მთელი ქართველობა დაამგლოვირა და ძაძაში გაახვია. ვინ იცის, რამდენი ვინ კვდება დღე მუდამ და მარად ჟამს... ხშირად ჩვენი, ფრიად დაახლოვებული ნაცნობისა და ნათესავის სიკვდილსა და გარდაცვალებასაც კი გავიგონებთ ხოლმე, მაგრამ ეს ისე როდი დავვალონებს, როდი დავგასვენებინებს ხოლმე. ასეთ შემთხვევაში თავს მალე ვინუგეშებთ იმით, რომ ვიტყვი, ყველა სიკვდილის შვილი ვართო. და ეს სრულებით საკმაოა, რომ გული დავისიამოთ. სრულებით სხვა შთაბეჭდილება მოახდინა მინსკიდან მოსულმა ამბავმა. ამ უკანასკნელმა ყოველი ჩვენგანი ღრმით შეაშფოთა და ყოველმა ჩვენგანმა დაჰგმო და შეაჩვენა გულგრილობა და დაუნდობელი ძლიერპოსილობა ბუნების ძალთა „მხოლოდ იმიტომ, რომ სიკვდილმა სრულებით ჩვეულებრივმა და აუცილებელმა ბოლომ ყოველივე იმისამ, რაც კი სულდგმულობს და სკოცხლობს, რაც კი აზროვნებს და ფიქრობს, რასაც კი უყვარს სძულს,—წარგვტაცა გიორგი ქოჩაქიძე. და ეს ვიგრძენით მხოლოდ იმიტომ კი არა, რომ სიკვდილმა გიორგი ქოჩაქიძე წარგვტაცა. არა. ეს ვიგრძენით უმთავრესათ იმიტომ, რომ სიკვდილმა თავისი შავი ხელები მძლავრათ შემოხვია და თავის ცივ გულმკერდზე სამარადისოთ მისივნა გრძნობით აღსავსე მგოსანი ქალადიღელი, ის ქალადიღელი, რომელიც ამ ოცდაათის წლის წინათ ჩვენს საზოგადო ცხოვრებაში ჩაერია და, თუმცა მოკლე ხნით, მაგრამ მანც მან ღრმა კვალი აღბეჭდა ყოველი ქართველის გულში გრძნობითა და მხურვალე რწმენით სავსე, მარგალიტებრ ჩამოსხმული ლექსებით. და ხომ მოგეხსენებათ, რომ,

„რაც კრახელ ცხოვრებათ სუეს დახსნა დების,

„საშვილი-შვილთა გარდაცემის“.

ეს შენი ღვაწლი, საშვილიშვილოთ გადაცემული იყო მიზეზი, რომ მადლიერი ერი შენი შემფოთდა და მას გული ჩაუვარდა, როცა გაიგო შენი სიკვდილი, შენი გარდაცვალება.

შენ სწორედ იმ დროს იწყე მოღვაწეობა სალიტერატურო ასპარეზზე, როცა ცხოვრებამ ჯაჭვი მონობისა სამარადისოთ გასწყვიტა და ახალ გზას შეუდგა ახალი სასოებითა და ახალი რწმენით. ახალ გზაზე შემდგარ ახალ ცხოვრებას, უქვევლია, ახალი რწმენის მეთაური და მოქმედი დასპირდებოდა. ერთი ასეთი მოქმედთაგანი იყავი შენც და შენ სწორეთ მხარი დაუშვენი იმ პირთ, რომელნიც შენთან ერთათ ამ „დიდი საქმის“ სამსახურს შეადგენ. ბუნების მიერ შენდამი მონიკებულმა მადლმა ხომ ჩინებული და საუკე-

თესო საშუალება აღვათივით, რათა თვისი მიზნისათვის მიგქლია და სამშობლოს სასარგებლოთ გელვანა. მე ვეუბნებოდა შენსა ქუბუსა და ხმა-ტკბილ ჩანსს რომელიც მხოლოდ სწორედესა და სწორედეს რულს ავრცელებდა და ამით შენ უპირატესობა მიეცი სიტყვითა და ერთ მოქმედებას რადგან კარგათ იცოდი, რომ

„ხმაღზე უფრო ძრეილათ სჭრას, „ხატარა და რბილი ენა“.

კარგათ გრძნობდი, რომ ცხოვრების სანატრელი გზით წარსამართავათ და საყვარელი სამშობლოს სასიქადულოთ ორი რამ აუცილებელ საქიროებას წარმოადგენდა: ღრმა და საფუძვლიანი სწავლამეცნიერება და მედგარი გულგაუტყებლობა. საფუძვლიანი ცოდნა საქირო იყო იმატომ, რომ უმეტრება და უგუნრება მოსპობილიყო, რაიც ცხოვრების განვითარებას და აღმაიანობის შეგნებას ძალზე ხელს უშლიდა. მედგარი გულგაუტყებლობა კი იმიტომ იყო აუცილებელი საქირო, რომ ახალკალაპოტში სადენათ ჩამდგარ ახალცხოვრებას ბევრი მოწინააღმდეგე აღმოუჩნდებოდა, ბევრი მანვე ძალი წინააღმდეგებოდა აქ, მასასა-დამე, შებრძოლებდა აუცილებელი შეიქნებოდა. ამ შებრძოლებაში კი მოსალოდნელი როდი იყო, ყოველთვის სიმართლესა და ჭეშმარიტებას დაეძლია; საფიქრებელი იყო, რომ დროებით მანვე ძალს გაემარჯვებია, და, თუ არ სიმტკიცე და მედგრობა ხასიათისა, შესაძლებელი შეიქნებოდა ამ დროებით მარცხს მოღვაწეს, ახალი ცხოვრების სულის ჩამდგმელი გაელაჩრებია და მისთვის გული გაეტეხნა. ეს კი ხომ ღალატი იქნებოდა სიყვარული სამშობლოსადმი და ახალი ცხოვრებისადმი.

და, აი, სწორეთ ამ ჰაერზე აყვდრე ჩანგი შენი. შენი ჩანგის ნიშნობლივი თვისება ის არის, რომ მას სამშობლო თავდავიწყებამდე უყვარს და ყოველივე დაყველაფერი მხოლოდ მისდა საღი-სადიდებლათ და სასამხიარულოთ უნდა. თვით მთვარესაც კი იმას ემუდარებოდი, რომ მას, ამ ცივსა და რგვალ ბურუს, ცაში კანდელათ ჩამოკიდებულს. სამშობლო შეეყვარებია, ე. ი. სამშობლოსათვის მეტი სინათლე და სხივი მოეფინა; და „მტრისა გულისა საკლავათ საქართველო“ გაეხარებია. სამშობლოს სასიქადულოთ და სადიდებლათ მოქმედებაში მოღვაწეს არ უნდა ჰქონდეს რისამე შიში და რიდი, იგი ყველაფერში დაუზარებელი უნდა იყოს. მთელმა საქართველომ ზებირათ იცის და ყოველდღეს სასოებით იმღერის შენს ლექს „დედასთან გამოთხოვებას“. დიდი გრძნობითა და ძლიერებით ჰხატავ იმ მომენტს, როცა ბავშვი ნორჩი ყრმა თვალცრემლიანი ღმელის ეთხოვება, რადგან იგი სასწავლებელში წასაყვანათ მომზადებულია და შორსა გზასა გასამგზავრებელი. ყველას გამოცდილი გვაქვს და ამიტომ ყველამ კარგათ ვიცით, თუ რა ძნელია ბავშვისათვის ეს გამოთხოვება, დედის და შორება. მაგრამ ესევა გამოთხოვება დედისათვის უფროა ძნელი მაგრა

დელა, ეს სუსტი არსება, მელიც გრძობისა და აფეთქების სრული მონა და მორჩილი ყოფილიყო, სულის იმოდენად აღიერებას იჩენს, იმოდენად დგარი ხასიათისა და მაგარი გულისაა, რომ გრძობა გონიერებას გამოიჩინოს, შეილისადმი სიყვარული — სამშობლოსადმი სიყვარულს და შვილი ამ სიტყვებით შემდეგ:

„გვიყვარდეს სწავლა გულ-მადგინებელი, რომ და ტანჯვა სუ გუზარდეს, თუ შენ შრომა და მენი სწავლა სამშობლოს რათმე გამოადგება.“

თვით შენ ისეთი ძლიერებით გვიყვარდა სამშობლო, რომ დარწმუნებით ამობდი, სამშობლოზე ფიქრს და ზრუნვას საფლავშია ცი უფროდ განვიციდიო და ამ გრძობას იქაც არ გავმორდებო. საფლავშია რომ ვდებოდნო, მაშინაც დარწმუნებული ვარ, რომ საფლავს ამოვარდევ და ქართლოს შვილთა საზოგადო ფერხულში მეც მონაწილეობას მივიღებო, თუ კი აყვავებულ სამშობლოს გვესწრებო. შენ გულს სიღრმის ბეჯითათ ამობდა, რომ გამაცოცხლებ, მანატრე, თუნდ საფლავში ვდებოდე, გვიყვარდეს სამშობლოს თუ კი მთავრად სწავლობდე.“

ესე დიდი და ღრმა იყო შენი, მარადის სახსოვარო მგოსანო, სამშობლოსადმი სიყვარული. მაგრამ ეს სიყვარული, ეს წრფელი და გულითადი გრძობა როდი გიმემაგებთა თვალებს და როდი გიბრდილავდა ბევრსა და ნამდვილდაკლებულევენებს შენი სამშობლოსას. კარგათ იცოდი და დარწმუნებულიც იყავი, რომ მრავალი საუკუნოებით მრუდე გზით მავალ სამშობლოს ბევრგან ეტყობოდა უსწორ-მასწორობა, მისი ზედაპირი ხორკლიანი შექმნილიყო. ბევრთადეე იცოდი, რომ მრუდე გზით სვლა შენი საყვარელი სამშობლო ბევრგან გაემრუდებო. ამიტომ შენთვის ნათელსავით ცხადი იყო, რომ ხორკლების მოსაწყვეთათ და გამრუდებულის გასასწორებლათ ცხოვრებისა და სამშობლოს გამაღმსებელს აუცილებელსა ქიროებას წარმოადგენდა. ეს კი დურგალს, ე. ი. შენა და შენს მეგობართა და ამხანაგთ მტკიცე წრეს უნდა ეკისრა და ცხოვრების ხორკლებსა და სიმრუდებზე მისი შალაშინი შეუბოვრათ გავსვა და გამოვსვა. ცხადია შენ, საყვარელო მგოსანო, სამშობლოსადმი ღრმა და გულითადი სიყვარული გასულდგმულედა. ამ საყვარელი არსების საღიღებლათ-კი ერთად-ერთი იარაღით და საიმედო საშუალებათ მიგაჩნდა მისთვის ერთგული და მეუბათი შრომა დურგალისა. მაგრამ ხანგრძლივთ არ იყო შენი სამშობლოსადმი სამახსოვრო. დროთა ვითარებამ და იმ გარემოებათ, რომ შენ სრულებით განსაკუთრებული სწავლა გქონდა მიღებული, რომელიც შენი სამშობლოსათვის ისეთ საქიროებას აღარ წარმოადგენდა, რადგან იგი „მშვიდობისა და მოქალაქობის“ გზას აჩვენებდა, ვადიულა სამშობლო ავღვრებოდა უეჭველია, ვგარემოება ფრიად დიდმნიშვნელოვანსა და სიყვარულითა და სიღრმისადაც არის და საგანგებოდაც შეასრულა ჩვენმა მეორე ახალგაზდა მომღერალ მემუსიკემ ია კარგარეთელმა.

ახალი რომანის ბალანჩივადისა „შენი ქირიმე“ მშვენიერი რამ არის და საგანგებოდაც შეასრულა ჩვენმა მეორე ახალგაზდა მომღერალ მემუსიკემ ია კარგარეთელმა. ია კარგარეთელი ცნობილია, როგორც იშვიათი მომღერალი ქართულ ხმების, ქართულ ზანგების და კილოების განვითარებული მცოდნე, მაგრამ ამ საღამოს, როგორც ჩვენი, თავის თავს აჯობა ია კარგარეთელმა და ისეთი ექსაოვისით, ისეთი გრძობით, აზრით და მქერმეტყველობით შეასრულა „შენი ქირიმე“, რომ საზოგადოება განუსაზღვრელ აღტაცებაში მოიყვანა, რის გამო მრავალ გზის გამოწვევისა და ხანგრძლივი ტანის კვრის შემდეგ გაამოგობინეს ხსენებული რომანისი. ხოროს საგალობლებში ძლიერ მოიწონა საზოგადოებამ „გოგონა“ მეტადრე მისი მუსიკა.

თეატრის მახინჯი

მ. ბალანჩივადის გონკურტა. გუშინ-წინ სათავად-აზნაურთა თეატრში ჩვენმა ახალგაზდა მემუსიკემ მელიტონ ბალანჩივადემ გაპართა ქართული კონცერტი.

მაელი თეატრის დარბაზი სავსე იყო ქართველი საზოგადოებით, რომელიც მოუთმენლად ელოდდა საინტერესო კონცერტის დასაწყისს.

სწორედ ცხრა საათი შესრულდა, როცა მ. ბალანჩივადე ავიდა საღიღეორო ადგილზე. საზოგადოებამ ერთხმად ტანის კვრით მიიღო ახალგაზდა მემუსიკეს გამოხსვლა.

კოტა ხნის შემდეგ ორკესტრმა დაიწყო „თამარ ცხივრის“ ინტროდუქცია, ანუ მუსიკალური წინასიტყვაობა.

საზოგადოება დიდი თუ პატარა ყველანი გაფაციცებით უგდებდნენ ყურს.

აჰ, აიხდა კიდევ ფარდა და სცენაზე გამოჩნდა ხორო სამოცამდე კაცი ქულაჯებში და ერთი ახალგაზდა ქალი თეთრს ტანისამოსში; ქალს ცირას სამღერალი უნდა ეთქვა.

ინტროდუქციამ მშვენიერი შთაბეჭდილება მოახდინა. აშკარა იყო ავტორის ნიჭიც, ცოდნაც და შემუშავებული, დამთავრებული შრომაც.

ინტროდუქციის გათავების შემდეგ მისივე სარაჯიშვილის ქალმა დაიწყო ცირას საგალობელი „ივანანა“, „შეშურდა ცისკრის ვარსკვლავსა“. მომღერალ ქალს ბანს აძლევდა ქალთა ხოროს მაგიერ ვაჟთა ხორო (ქალთა ხორო ბნის ბალანჩივადეს ვერ ეშოვნა ტფილისში). ორივე საგალობელი მშვენიერად შეასრულა სარაჯიშვილის ქალმა, რომელსაც მშვენიერი მაღალი ხმა აქვს და საზოგადოდ კარგი შთაბეჭდილება იქონია მსმენელებზე, ხოლო განსაკუთრებით მოიწონა საზოგადოებამ თვითონ მუსიკა „ორკესტროვკა“, რომელიც სწორედ დიდის ხელოვნებით არის დაწერილი. ამ განყოფილების გათავების შემდეგ საზოგადოებამ დიდი აღტაცება და თანაგრძნობა გამოუცხადა ავტორს განუწყვეტელი ტანის კვრით და ვაშას ძახლით.

კერძო საგალობლები სვანური „ლეღე“ და კახური „სუფრული“ საუცხოოდ შეასრულა ხორომ ორკესტრთან ერთად.

ბოზარდუიანის ქარხნის მუშის დავით ნალეკარაშვილის მოკვლისა იმავე ქარხნის მუშების მამულიაშვილისა (27 წლ.) და გრიგოლ ღრუბელაძის მიერ (21 წლ.).

ბრალდებულს მამულიაშვილის იცავდა ნათ. ვექილის თანაშემწე ბ. ნიკოლაი; ხოლო ღრუბელაძეს ნათ. ვექ. თანაშ. ბ. გველაშვილი.

დარბაზი ავსებით სავსეა მხოლოდ სხვა და სხვა ქარხნების მუშებით. სასამართლოში მოწვეულია 12 მოწმე.

საქმის გარემოება მდგომარეობს შემდეგში. 1897 წ. ტფილისის თამბაქოს ქარხნის პატრონმა ენფიანჯიანცმა შემოიღო თავის ქარხანაში პაპიროსების საკეთებელი მანქანები. ამის გამო ენფიანჯიანცმა დაიწყო თავისი პაპიროსების უფრო იაფად გაყიდვა, ვიდრე მანამდე ჰყიდდა, რამაც მეტოქეობა გამოიწვია სხვა მექარხნეთა: ბოზარდუიანისა, საფაროვისა და ბინდუროვის მხრით, რომლებსაც უფრო ძვირად უჯდებოდათ პაპიროსების ხელით კეთება, ზარალობდნენ და ამის გამო იძულებულნი შეიქმნენ დაეკლოთ მუშებისათვის ქირა 45 კაპიკიდან 40 კაპ.-მდე ათას ცალ პაპიროსზე, სხვა 7 წ. ნ სექტემბერს მექარხნემ ბოზარდუიანცმა გამოუცხადა ეს თავის მუშებს, რომლებმაც იმ წამსვე შესწყვიტეს მუშაობა და დაიწყეს შეკრება ალექსანდრეს ბაღში და სხვა ადგილებში. კრებებზე გადასწყვიტეს, ნუ დაეწყებოთ მუშაობას და იმედია ბოზარდუიანცი დაგვთანხმდება ისევე ძველ ქირაზეო, მაგრამ მალე გაფიცული მუშები გაიყვნენ ორ დასად: ერთი დასი თხოულობდა მუშაობის განგრძობას ახალ პირობებით ნივთიერი გაქირავების და შევიწროების გავლენით, მეორე-კი დაჟინებით თხოულობდა გაფიცვის განგრძობას, იკრიბებოდა ქარხნის მახლობლად არ უშვებდა ქარხანაში მუშაობის განგრძობის მსურველთ და ემუქრებოდნენ მოკვლავთ იმ ჩვენს ამხანაგებს, რომლებიც შაფიცვას უღალატებენ და მუშაობას დაიწყებენ დაკლებულ ქირათაო.

მიუხედავად ამ მუქარისა აღმოჩნდნენ ისეთი მუშები, რომლებმაც მუშაობა განახლეს.

16 სექტემბერს, როცა ჯერ კიდევ არ შეწყვეტილიყო გაფიცვა საღამოს 8—9 საათს შუა, კრწანისის გზაზე მიყრუებულ ადგილას ნახეს ვეამი, როგორც შემდეგ აღმოჩნდა, მუშის დავით ნალეკარაშვილისა, რომელმაც სხვებთან ერთად მუშაობას მიჰყო ხელი 18 სექტემბერს ბოზარდუიანის ქარხანაში ვეამის გაქრით გამოიკვია, რომ სიცილი გამოეწვია ბევრი სისხლის დაღვრას გულ-მკერდსა და მუცლიდან, რომლებზედაც ოთხი ქრილობა ნახეს; მიცვალებულს დაშავებულნი ჰქონდა ღვიძლი, თირკმლები, თირკმლების ბადე და მარცხენა ფილტივი.

19 სექტემბერსვე, საღამო ხანს კონკის ვაგონში კონდუქტორს ვილაკ იორდანიშვილს, გაუგონივლი ორთაქალის ბაღთან ჩამოხტარორი კაცის ლაპარაკი მკვლელობის შესახებ. ერთმა მათგანმა მი-

მართა, თურმე, მეორეს დაუბრუნა: „არ ვიცი მკვლარი, თუ კი ცხობა: ლი, მაგრამ უკეთესია ერთი მოკვდეს, ვიდრე ასე დას შემშლილი სული ამოხდეს.“

დროს ხელეჭიკვანძის ტყეპი ჰირველს და ეუბნება: „ჩემად თორემ ციმბირში გავგზავნიან, უკეთესია ციმბირში ვიყოთ ვიდრე აქ ვიტანჯებოდეთო.“ ხსენებულმა კონდუქტორმა დაუკონებლივ განაცხადა ყოველივე ეს პოლიციასში. რომელმაც კიდევ შეიპყრო აღნიშნული კაცები. აი ესენი იყვნენ ბრალდებულნი მამულიაშვილი და ღრუბელაძე.

ბრალდებულთ, პოლიციის ბოქაულის თანაშემწის მორგავეის სიტყვით, რომელმაც მათ ჩვენება ჩამოართვა, აღიარეს მკვლელობის ჩადენა. გამოძიების დროს ბრალდებულთ ისევ ისე აღიარეს მკვლელობა, მაგრამ განაცხადეს ეს ამბავი ჩხუბის დროს მოხდაო.

პროკურორის ამხანაგი იცავდა ბრალდებებს და დანაშაულის ჩადენა დამტკიცებულად განაცხადა.

მამულიაშვილის დამტკიცება ითხოვა, რადგან ბრალდებული გამოტყდა, შეუშლუბუქდეს სასჯელიო. ღრუბელაძის დამტკიცება არ აღიარა თავისი კლიენტის მიერ დანაშაულში მონაწილეობის მიღება დამტკიცებულად და სთხოვა სასამართლოს მიესაჯოს ღრუბელაძეს სასჯელი მხოლოდ იმისათვის, რომ მან მკვლელობა არ განაცხედაო. ბრალდებულმა მამულიაშვილმა თავისი უკანასკნელი სიტყვით, რომლის თქმის ნება მისცეს მას, განმარტა თუ როგორ დასჯრა მან მოკვლული ნალეკარაშვილი, მაგრამ დასძინა, ყოველივე ეს ჩხუბის დროს მოხდაო, მეორე ბრალდებულმა არ სცნო თავისი თავი დანაშავედ მკვლელობის ჩადენაში.

სასამართლომ, საქმაოდ ხანგრძლივი ბჭობის შემდეგ, გამოიტანა განაჩენი, რომლითაც აღიარა ბრალდებულნი მამულიაშვილი და ღრუბელაძე დანაშავებად აღელევენების დროს მკვლელობის ჩადენაში და მიუსაჯა მათ ყოველგვარ უფლებათა ჩამორთმევა და ციმბირში გადასახლება. („ნ. ო.“)

სამეცნიერო ცნობა

როგორ არღვევს ადამიანი ბუნების სიმდიდრეს

წყლების მოდიდება. იმ ადგილებში, სადაც ტყეები გაჭრილია, გასაფხულზე მდინარეებსა და რუბებში ერთმან ბევრი წყალი ჩადის, ისინი ვედარ ეტევიან თავიანთი კადაზტში, გადმოაღან საზარზე და ჭეფარვენ სოფლებსა და ვახებს. წყლების მოდიდებათ ხშირად საშისეული უბედურებათ ტრიალდება ხოლმე: წყალს მიჰქვს არა მარტო ნათესი და შენობები, არამედ მიწის მთელი ზედა ნაკვეთი. მაგალითად: 1879 წელს მარტში საშისეული წყალ-დიდობა მოხდა ვეზრის ქალაქსეკედინში. მდინარე ტყის მუტად ბევრი თოვლის დნობის გამო გადმოვიდა საზარზეზე, დაჭარბა ახლო-მახლო სოფლები. რამდენიმე დღის შემდეგ წყალი მისწვდა ქალაქს. დამით ძლიერი ქარიშხალი ამოვარდა; მალე წყალმა

სასამართლოს მახინჯი

მკვლელობა. 26 მაისს ტფილისის ოლქის სასამართლოში გაიჩინა საყურადღებო საქმე შესახებ

მოელი ქალაქი დაჭირდა; ქუჩებზე წყლის უშუალოდ მიწოდება მისი ხანად დროა აღდგენილი. დიდი წყალზე მისწინა მხოლოდ კომპი და სხვა ურწყია. მოელი ქუჩის სხლეები ერთმანად იქცეოდა; სულ რამდენიმე სათსი სხლეი იყო ქალაქში და მალე ასი-ოდე სხლეი დაჩინდა. აღმინები იღუპებოდნენ თავიანთი სხლეების ხანგრძობა ქვეშ, ან ქუჩებზე იხრჩობდნენ; წყალს აუარებელი მკვდარი მიჭქონდა. თითქმის ქალაქის სეკუნდის უკვლავ მცხოვრებთ დაეღუპათ სხლეურებელი. ქალაქის გარშემო რამდენიმე სათსი დესეტის ჰურის ყანა წყლით იყო დაფარული; გაიხრდა რ'1/2 მილიანის ჰური, სიღლი მოელი ზარალი წყლისაგან უდრდა 12 მილიონ მანეთს. დაწვრილებით გამოიკვლიეს, თუ საი-დგან წარმოსდგა ასეთი შემადრწუხებელი ამბავი, და უკვლავ მტკიცედ დარწმუნდა, რომ უფლებივე ეს გამოწვევა ტუქების განდგურებას.

დიდად სსარგებლოა ტუქი მოეხუ. უმეტარი მიწად-მომქმედი და გაუმადარი მწარმოებლები ხშირად სხეხენ ტუქებს მთების ფერდობებზე. მაგრამ ტუქის მოსმობით ისინი სიბოტენ უახუ-საც. ხეების ფესვები მთის ფერდობებზე აკავებენ წვიმისა და თოვლის წყალს; ხოლო სიდაც ხეები არ არის, იქ წყალი სწრაფად ჩამობის ძირს, თან შიქვს მიწა მარცვალ-მარცვლად და ქვეს ატიტვლებს ხაყოფიერი მიწის ზედა ნაწილისაგან. უშუალოდ მთები ხელ-ხელა ძირს ეშვება; მათზე წყალი თხრის კლდეებს და აკეთის ფართო ხრამებს, რომლებზედაც მიწის მუშაობა აღარაფრად ვარცა. მრავალი კარგი მიწა ჩაქვს წყლის მდინარეებში და ავსებს მათ კლდეებს. როცა მდინარეები მოდიდებიან, მათს ეს მიწა ისე შექვს წყალს ეახუში და ღამავს მათ. აქედან აი რა გამოდის: ზოგი უახ იმიტომ იღუპება, რომ წყალი მას ხოყო მინს ავლის, ზოგი კი იმიტომ იღუპება, რომ წყალს შექვს მასში ზედ-მეტი ტალახი.

უფლებივე ეს კი იქიდან წარმოსდგება, რომ მოეხუ ტუქები გასხეხეს. შაკალითად: სსმხრეთ-საფრანგეთში, აღმინის მთების მახლობლად, რომელ-ზედაც დღეს აღარ არის ტუქები, მი-მდინარეობს მდინარე დურხარა. ამ მდინარის კალაბრტი სიგახით 2 ვერსია, თვითონ მდინარეს კი ჩუულებრივ 4 1/2 საუენის მეტი სიგახე არ აქვს; მაგრამ წყლების მოდიდების დროს მდ. დურხარა არა მარტო მოელ თავის კალაბრტს ჰფარავს, არამედ ბუერად უფრო დიდ მახიდზე იშლება. 1879 წელს ამ მდინარე დაჭირდა ქვიშითა და ქვე-ბით 130 სათსი ქვევა დამუშავებული მიწა! ან კიდევ იტალიაში მდინარე ზოს, რომელიც მიმდინარეობს აღმინის მთების სსმხრეთით, შიქვს იმდენი მიწა და ტალახი, რომ ამ მიწითა და ტალახით შეკვიდიდა ამოვასთთ მრავალი დრმა ხეობა და ხრამები მთებში. ამ მიწით ზღვა სულ უფრო და უფრო ივსება ნაბირეთახ, ამის გამო იგი თითქო შრება და უახ-უახ იქვს, ხაბირი კი თან და თან მატულობს და წინ იქვს. იდეისდაც იმ ზღვის ნაბირზე, რომელშიც მდ. ზო ჩადის, არი ქალაქი გააშენეს; დღეს ერთი ამ ქალაქთაგანი ხაბირიდან 60 ვერსზეა მოშორებული, შირო კი 21 ვერსზე. ამდენი მიწა ხაბირეთახ მდინარე ზოს!

უფლებივე წელი ხსენებული ზღვა (აღრი-ატოის ზღვა) ჩრდილოეთით, მდ. ზოს შესართავთან, კლდეობს და ხაბირი იქვს ზღვისკენ 28 1/2 საუენზე. ასეთი შაკალითა აუარებელია ევლებან, სიდაც კი განუხრელი აღმინის უახგარიშოდ ანდგურებს ტუქებს.

ტუქი იფარავს არა მარტო მიწას, არამედ სსლ-კლდეებსაც-კი. მთების იმ ფერდობებზე, სიდაც ტუქი მოსმობილია, სიციხისა და სიცივისაგან კლდე სკდება იფარება ზატარ-ზატარა ხამტურე-ებად და დიდ დიდ ლოდებად. ქვები სსლტუქიანს და მოჭგორავს ძირს, ხან და ხან სსმხელი ძალით. ამას ჰქვია ზევი. აღმინის და სხვა მთებში ზევა ძალიან ხშირია, და ეს ზევა არა ხაკლებს სსხიფათა, ვიდრე წყალ-დიდაობა. ჩუულებრივ ზევაები მთებში სრულად მოულოდნელად იცის. განსაკუთრებით სსმასხვორა ერთა ასეთი უბედურება, რომელიც მოხდა ამ ასიდე წლის წინად. ერთხელ შუეიტარის რამდენიმე სოფლის მცხოვრებნი მშვი-დობიანად მუშაობდნენ თავ-თავისთვის. უკებ მთის ფერდობიდან ჩამოხვავდა უშუალოდ მიწა და კლდე; ზირვე-ლად ხელ-ხელა, შერე კი თავ-ზარ და-მტეში სსწრაფით; გზა-და-გზა ქვები ერთმანეთს ეხუთქობდნენ და გაჭქონ-დათ ხათკა ხუთქი. მათგან აუარებელი მტვერი ავარდა ზევით. ქვებიან და მიწასთან ერთად ჩამოქვხენ ბარში ეახუბი, ხეები, შეხობები და აღმინები. ძირს-კი, ბარში ზევაშა ავსო მშეხინარად დამუშავებული ეახუბი და თხი სოფელი, სიდაც ცხოვრობდა ათსამდე აღმინი.

მორეკორ მიწის ზევაშა ავსო მოე-ლი ქალაქი, სიდაც აგრეთვე დაიდუშა რამდენიმე სათსი აღმინი. იტალიაში კიდევ მოელი ერთი სირი ჩაიქცა მდი-ნარე ტიბრში; ამის გამო მდინარე ხა-ბირებს გადასცდა და დაჭირდა მახლო-ბელი სოფელი წელით 7 საუენის სი-მადლებზე. გაცილებით უფრო იშვიათად იცის ზევაები იმ მთებზე, სიდაც ჰერ კიდევ არ გაუნდგურებიათ ტუქები, იმიტომ, რომ ხეები არა თუ მიწას ამაგრებენ, არამედ ქვესაც აკავებენ. გარდა ამისა, ხეები აკავებენ თოვლს, რომელიც ტიტველ მთებზე აგრეთვე დიდ-დიდ გუნდებთ მოჭგორავს ძირს და ისე აზარადებს მთის მცხოვრებს, როგორც მიწის ზევაები. თოვლის ზევაი თავდაპირველად ჩუულებრივ ხელ-ხელა სსლტუქი, შემდეგ კი მოჭ-გორავს ძირს სულ უფრო და უფრო ჩქარა. თოვლი, როცა ჰგორავს მთის ფერდობზე, თან იტარებს ქვებსა და ხირგებს, ამხხრებს ხეებს და თოვლს სსხლებს; თოვლის მტვერი მძაფრად ტრიალებს. თოვლის ზევაი ჩუუებია ბარში და ხან და ხან მრლად ავსებს ხოლმე სოფლებს. თუ გვიხდა თავი დავიცვათ თოვლის და აგრეთვე მიწის ზევაებისაგან, სსჭირთა, რაც შეიძლე-ბს ხელ შეუხებლად დავტოვოთ და გა-ვაშეხობ ტუქები. თვით სსთავებში თო-ვლის მომართობის შეხრება შეუძლია ზატარა ჰალასაც-კი. ხოლო ტუქის გა-ხეხვით ჩუენ მოლოდ გზას ვუკვლევთ ზევაებს: ერთ ადგილას ზირინების მთე-ბში (ანჰანიაში) მთის ფერდობზე გა-სხეხეს ცოტადენი ტუქი. დიდხანს არ გაუვლია ამის შემდეგ, უნებ მთიდან მოსწვდა უშუალოდ თოვლის ზევაი, დეცა უმთავრეს ტუქს და ადგავა დე-და მიწიდან 15 სათსი მეტი სიწვის სე.

ყურმოკრული საუბარი
სამმართველოში. მსაჯული. თქვენ განალებენ, რომ ლ. თათხიდან მო-გინარავთ იქროს სსათი და ეილტი-ბრად. ტუქილია უფ. მსაჯულო, მე მოლოდ ეილტი მოვიხარე.
მსაჯ. სუ გადავიცავთ, სსათიც სომ თქვენ გინახეს.
ბრად. შერე რა? სსათი ეილტის ჰბებში უფილიყო.
ეკიმთან. მიიღეთ აბები?
არა.
რატომ?
თქვენ მიბრძნეთ, რომ სიდილს უკან გადავლავებ და მე კი ორი დეცა, რაც სიდილი არ მიჭამია.

საოჯახო დარბეზი
თავების საწამლაი. სხვა და უსარგებლო ცხოველების დასახოცად ბუერა სსწამლაია მოგონილია, მაგრამ სსმწუხარად იმის მაგიერ, რომ ერთი რამე ცხოველის მოწამლა გვიხდოდეს, შიორესაც ზედ მთავრებულთ ხოლმე და ზოგ სსწამლავს კი უფლებან ვერ ვიშვინთ. თურმე, სუ იტვეით, სულ უბრალა სსმუალებით შეიღებულა თავ-უების დახოცვა: სტატილია წმინდათ დასტერით და ქინში აურეთ, ჩაყარეთ ხერულში, გინდ სიდაც თავებუი დიდან და დახოცავს. ეს უბრალა სსმუალებს მით უფრო სსსარგებლოა, რომ სხვა ცხოველებს არაფერს დააქვებს, რამდე-ნიც უნდა სსწამოს.
ერმოლოზ გურნავი

დეცემები
(რუსეთის დეცემთა სააკტოსაგან).
28 მაისი

ნიუ-იორკი. გუშინდელ ბრძო-ლაზე იუწყებთან სანტ-იაგოდან. საშინელი ნისლი იყო, როცა ამე-რიკის გემებმა ზარბაზნების სრო-ლა დაიწყეს. ისპანელებმა ზარბა-ზნებითვე უპასუხეს. ამერიკელებმა დაზიანეს რამოდენიმე ისპანეთის სიმაგრენი. არც ერთი ამერიკის გემი არ არის დაზარებული, არც ერთი კაცი არ არის დაჭრილი.

პარიზი. სენატში ბკობაა მოლა-ლატეთა სსსჯელზე. მორელეს წი-ნადადებით სამშობლოს მოლალი-ტენი უნდა დაისაჯოს სიკვდილით.

მადრიდი. პალატა. სამხედრო ზღვაოსნობის მინისტრი კითხუ-ლობს სერვერას დეპუტას, რომლი-დანაც სხანს, რომ ათს ამერიკის გემთ სანტ-იაგოსთან დაუწყიათ ყუმბარების სროლა ისპანეთის სი-მაგრეებასათვის და გემებისათვის. გენს „რეინა-მერცედესს“ ყუმბარა მოხდა და მოჭკლა 10 კაცი და დასქრა 12. ჩვენს ჯარში ერთი მოკლულია, დაჭრილია 3 ოფიცე-რი და 17 ჯარის კაცი. ზიანი დი-დი არ არის. ლანარესმა განდევ-ნა ამერიკელები, რომელნიც ცდი-ლობდნენ ხმელეთზე გადმოსვლას.

ტფილისის სახელმწიფო თეატრი
ზაბათს, 30 მაისს
შეორე და უახსახელი.
მონსიერ-ლიპარი
საიმპერატორო თეატრის არტისტებისა
მომღერალი **ა. ი. ჩეროვისა** ღმობამაშე **მ. მ. კატიასი**
პერესვეტოვისა და ლევატისა
დასწყისა 8 1/2 საათზე
ბილეთები იყიდება ბ. მ. მირიანოვის მალაზიაში.
სასახლის ქუჩა, სათავად-ანნაურა ქარვასლაში.
(2-1)

ახლად გახსნილი
ს ტ ა მ ბ ა
„ცნობის ფურცლისა“
ტფილისი, სსსახლის ქ., სათავად-ანნაურა ქარვასლაში №№ 119, 120 და 121
სტამბა ყოველისფრით საეცე და მოწყობილია
უფლებ-გვარა საქმე სრულდება სწრაფად, სუფთად და იაფად.
სტამბა ასრულებს აგრეთვე პროვინციის მცხოვრებთა შეკვეთას; მსუ-რველნი მიმართავენ სტამბას, რომელიც კისრულობს ხელ-ნაწერებო-აწყობას, დაბეჭდვას, ქალაღლის ყიდვას, კორექტურას, ენის შესწო-რებას, საცენზუროდან ნება-რთვის აღებას და სხ.
პბეჭდავს საჯარო ბარათებს სხვა-და-სხვა გვარ ქალაღლზე ვაჭებისა და ქალღებისათვის იაფად და შხობანად.
ВО ВНОВЬ ОТКРЫТОЙ
ТИПОГРАФИИ
„Изобилье нуриели“
(В. Л. Гунія)
Тифлисъ, Дворц. ул., д. Грузинскаго Дворянства.
Исполняются всевозможные заказы на всѣхъ Туземныхъ и Европейскихъ языкахъ.
Дешевизна, изящество и быстрота исполненія.

საზღვევი საზოგადოება
„ი ა კ ც რ ი“
შეაღმსაღ დაბეჭადებული 1872 წელს მოსკოვში
ტფილისის უმთავრესი სააგენტო
დეკულოას
დაუღვევანს ცხელისაგან
ყოველ-გვარ უძრავ და მოძრავ ქონებისას.
დაუღვევანს სიცოცხლისა და თანხებისა
შეღავათიანის პირობებით, მაგალითად შეღავათი იმ შემთხვევაში, როცა დაზღვეულს შრომა არ შეუძლიან და აგრეთვე დაზღვეულს სარგებლობა ეძლევა საზოგადოების მოგებიდან
დაუღვევა უხადურ შემთხვევისაგან
მიიღებთან საერთოდ დაზღვევა მუშებისა, ქარხნებსა და სახელოსნოებში, აგრეთვე დაზღვევა ყველა პირებისას
დაუღვევა გაზავნილ საომლოებისა
ზღვაზე, მდინარეებზე თუ ხმელეთზე, აგრეთვე დაზღვევა გემებისა თხრებით და უფლებ-გვარ ცნობათა შესტეობად დაზღვევა შეიძლება მიჭმართან ტფილისის კონტრაში უმთავრესს აკტის ალექსანდრე გრაგოლის-მეს სერგეევს, ერევის მოვლის ყურში თავ. ციციშვილის სსხლებში № 2. და აგრეთვე მოსკოვში საზოგადოების გამგეობაში.
Страховое Общество „ЯКОРЬ“
Высочайше утверждено въ 1872 г. въ Москвѣ
Принимаетъ: 1) Страхование отъ огня, 2) страхование жизни и капита-ловъ, 3) страхование отъ несчастныхъ случаевъ и 4) страхование тран-спортовъ.
Контора Тифлисскаго Главнаго Агента Александра Григорьевича Сергѣева
на углу Эриван ской пл д. кн. Цицинова № 2. (50-22)